

شماره گزارش: ۱۹۸

ردیف: ۲۶

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره یازدهم - سال چهارم

تاریخ چاپ ۱۴۰۳/۰۲/۲۵

**گزارش کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست در خصوص
نقض، استنگاف و اجرای ناقص قوانین مرتبط با جلوگیری از آلاینده‌گی
زیست محیطی پالایشگاه نفت آبادان**

ماده (۲۳۴) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

معاونت نظارت

اداره کل امور کارشناسی نظارت

بسمه تعالی

تاریخ: ۱۴۰۲/۱۰/۲۵

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و تحیت؛

بازگشت به ارجاع پرونده شماره ۲۴۸۸۰۷۷۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۳۰ در خصوص درخواست تعدادی از نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی مبنی بر اعمال ماده (۲۳۴) قانون آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی در خصوص نقض اجرای قانون، استنکاف از اجرای قانون و اجرای ناقص آن در آلاینده‌گی پالایشگاه نفت آبادان، بدینوسیله گزارش کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست، جهت قرائت در صحن علنی ارائه می شود.

محمدجواد عسگری

رئیس کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست

گزارش کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست در خصوص نقض،

استنکاف و اجرای ناقص قوانین مرتبط با جلوگیری از آلاینده‌گی زیست محیطی

پالایشگاه نفت آبادان

بخش اول

طرح مسأله:

نظر به نقض قانون، استنکاف از اجرای قانون و اجرای ناقص آن و وقوع حوادث اخیر آلودگی های هوا توسط پالایشگاه آبادان ناشی از شکستگی و نشت لوله های انتقال آب واحد خنک کننده واحد بنزین آبادان، درخواست مذکور مبنی بر اعمال ۲۳۴ آیین نامه داخلی توسط ۶۶ نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۸ تقدیم هیات رئیسه مجلس شد و پس از آن مطابق آئین نامه برای بررسی به کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیطی زیست ارجاع گردید.

محور درخواست ماده ۲۳۴ قانون آیین نامه داخلی مجلس به شرح زیر

می باشد:

۱) انتشار ترکیبات آلاینده فلر(مشعل) و انتشار آلاینده های هوای

ناشی از دودکشها مغایر با ماده ۱۲ قانون هوای پاک و مواد ۹،

۱۰، ۱۱ و ۱۲ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست و ماده

۶۸۸ قانون مجازات اسلامی

۲) عدم احداث یک واحد جدید منطبق به تکنولوژی روز و کارآمد تصفیه خانه پساب صنعتی پالایشگاه آبادان به دلیل فرسودگی تصفیه خانه مذکور مغایر با مواد ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست و قانون مدیریت پسماند و آیین نامه اجرایی مرتبط و قانون جلوگیری از آلودگی آب و ماده ۶۸۸ قانون مجازات اسلامی

۳) عدم تعبیه جایگاه نمونه برداری بر روی خروجی دودکش از تعدادی واحدهای آلاینده و آلودگی ناشی از سوخت بنزین و گازوئیل به دلیل فرسودگی بودن واحد و خطوط لوله که طبق اظهارات کارشناسان پالایشگاه لوله های ۴۰ اینچ انتقال آب خنک کننده اجرا شده زیرزمین پوشش مناسب و عایق و فاقد سیستم حفاظت کاتدی بوده و هیچگونه تدابیری جهت جلوگیری از خوردگی و پوسیدگی انجام نشده است که این عامل باعث نشت و شکستگی مجدد لوله های زیرزمینی آب صنعتی و خاموشی و انتشار مجدد کاتالیست در آینده خواهد بود که مغایر با ماده ۱۲ قانون هوای پاک و مواد ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست و ماده ۶۸۸ قانون مجازات اسلامی

۴) واحد کت کراکر پالایشگاه آبادان فاقد سیستم کارآمد برای کنترل و فیلتر نمودن ذرات جامد کاتالیست و نیاز فوری به نصب سیستم کنترل آلودگی هوای می باشد که مغایر با ماده ۱۲ قانون هوای پاک و مواد ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست و ماده ۶۸۸ قانون مجازات اسلامی

۵) فلرها (مشعل) واحد پالایشگاه آبادان فاقد سیستم جمع آوری گازهای ارسالی به مشعل هستند که تذکرات سازمان حفاظت محیط زیست در صورت عدم راه اندازی واحد بازیافت گازهای ارسالی به دلیل مجاورت با مناطق مسکونی می تواند موجب حادثه مشابه شود که مغایر با ماده ۱۲ قانون هوای پاک و مواد ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست و ماده ۶۸۸ قانون مجازات اسلامی

۶) لزوم مطالعه و بررسی اجرای کمربند سبز با گونه های درختی مرتفع در اطراف پالایشگاه و حذف مناطق مسکونی تا ۲۰ متری دیوار پالایشگاه و عدم اجرای تعهد فاز ۲ پالایشگاه در ایجاد حداقل ۵۰ هکتار فضای سبز در شهر آبادان مغایر با قانون هوای پاک

معضل آلودگی هوا در دهه‌های اخیر باعث ایجاد خسارتهای قابل توجه بهداشتی، اقتصادی، اجتماعی شده است. منابع ثابت انتشار آلودگی هوا بر اساس مطالعات کنسرسیوم دانشگاه‌های کشور سهم قابل توجهی از انتشار آلاینده‌های گازی و ترکیبات آلی فرار را تشکیل می‌دهند. پالایشگاه آبادان با بیش از یک سده فعالیت، قطعاً نیازمند توجه بیشتر و روزآمدی فرایندها و پایش مستمر است تا انتشار آلاینده‌ها از آن، حداقل در سطح قابل قبول استاندارد قرار گیرد. مطابق گزارش اداره کل سازمان حفاظت محیط استان خوزستان، پالایشگاه آبادان علی‌رغم تذکرات و پیگیری‌ها در وضعیت نامناسبی از منظر شاخص‌های زیست محیطی قرار دارد.

خارج بودن سرویس بازیابی گوگرد به مدت بیش از یکسال که منجر به سوزاندن روزانه بیش از ۴۰ تن گاز هیدروژن سولفید (گاز کشنده و سمی) از طریق فلر واحد مذکور، عدم النفع فلرینگ گازهایی که در فرآیند پالایش نفت به دست می‌آیند، عدم نصب سیستم‌های پایش برخط، نشر ۱/۵ میلیون تن کاتالیست از دودکش واحد کت کراکر و انتشار بخارات و ترکیبات آلی فرار نمونه‌هایی از وضعیت نامناسب زیست محیطی این پالایشگاه در بخش هوا می‌باشند.

ناکارآمدی تصفیه خانه پالایشگاه و رهاسازی پساب با آلاینده‌گی بالا در ارون‌درود (که باعث تلف شدن ماهیان و آلودگی منابع آبی منطقه شده است)، بهره‌برداری از فاز ۲ پالایشگاه آبادان قبل از احداث و بهره‌برداری از تصفیه خانه فاضلاب آن، عدم نصب سیستم پایش برخط بر روی خروجی پساب کارخانه، عدم بازیابی خاکهای آلوده و عدم کسب مجوز خروج پسماندهای صنعتی و ویژه از سامانه جامع محیط زیست، دیگر مشکلات زیست محیطی این پالایشگاه را تشکیل می‌دهند که در تعارض با قوانین مختلف بخش محیط زیست است.

مستندات قانونی:

بر اساس ماده ۱۲ قانون هوای پاک مصوب ۱۳۹۶/۰۴/۲۵ مسئولان و مدیرعامل واحد آلاینده مکف شده اند که در مدت معینی نسبت به رفع آلودگی یا تغییر تولید یا فرایند آن یا تعطیلی کار و فعالیت خود اقدام کنند. همچنین تبصره ۲ این ماده اشعار می‌دارد که در صورت عدم اجرای مفاد ماده توسط واحد آلاینده در پایان مدت مقرر، سازمان حفاظت محیط زیست بایستی از ادامه فعالیت واحد جلوگیری نموده و متخلف را به مرجع قضایی معرفی نماید.

همچنین مواد ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۳/۰۳/۲۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن اقدام به انجام اعمالی که باعث آلودگی محیط زیست می باشد را ممنوع اعلام می کند و ایجاد ممانعت در اجرای کار واحد آلاینده ای که در مدت مقرر نسبت به رفع آلودگی اقدام نکرده را از وظایف سازمان حفاظت محیط زیست بر می شمرد.

ماده ۶۸۸ قانون مجازات اسلامی نیز ضمن اعلام ممنوعیت فعالیت های مخرب محیط زیست و دفع غیر بهداشتی مواد زاید و ریختن مواد مسموم کننده به رودخانه ها را ممنوع اعلام کرده و مجازات برای آن تعیین نموده است.

بند ن تبصره ۱ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ برای هدررفت هر متر مکعب گاز مشعل جریمه در نظر گرفته است. همچنین جزء ث ماده ۴۶ برنامه هفتم پیشرفت نیز به وضع عوارض برای سوزاندن گازهای مشعل (فلر) پرداخته است.

اقدام کمیسیون، جمع بندی و اعلام نظر

با عنایت به درخواست آقای جلیل مختار، نماینده محترم آبادان به نمایندگی از ۴۵ نفر از نمایندگان محترم و در اجرای ماده ۲۳۴ آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مبنی بر نقض قانون، استتکاف از اجرای قانون و اجرای ناقص آن و وقوع حوادث اخیر آلودگی های هوا توسط پالایشگاه آبادان مستند به ماده ۱۲ قانون هوای پاک، مواد ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست و ماده ۶۸۸ قانون مجازات اسلامی و بند ن تبصره ۱ قانون بودجه سال ۱۴۰۲، کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست پس از ارجاع موضوع از سوی هیات رئیسه مجلس اقدام به برگزاری جلسه با حضور نمایندگان محترم وزارت نفت و سازمان حفاظت محیط زیست نمود و پس از بررسی آن با همکاری کارشناسان ذیربط و دریافت نقطه نظرات سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت نفت و بازدید از وضعیت پالایشگاه آبادان در تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۸ ضمن تائید گزارش واصله خاطر نشان می سازد پالایشگاه مذکور حجم آلودگی قابل توجهی را در محیط منتشر می سازد و باتوجه به جانمایی این پالایشگاه و نزدیکی آن با سکونت گاهها قطعا بایستی اقدامات فوری برای کنترل آلاینده های آن صورت پذیرد. لذا

باتوجه به اهمیت موضوع پیشنهاد می شود در چارچوب ماده ۱۲ قانون هوای پاک و تبصره های ذیل آن ظرف مدت ۳ ماه وضعیت پالایشگاه تعیین تکلیف شود و در صورت عدم رعایت ضوابط مسئولیت توسط ستاد موصوف در تبصره ۱ ماده ۱۲ قانون فوق، باتوجه به اینکه مصداق ترک فعل خواهد بود، ترک فعل افراد مسئول از طریق ارجاع پرونده به قوه قضائیه پیگیری شود.

محمد جواد عسگری

رئیس کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست